

GALAKTIKA

WWW.GALAKTIKA.HU

FB/GALAKTIKAMAGAZIN

XLII. ÉVF., 2022. MÁJUS

SF-TÉVÉSOROZATOK 2022-BEN
A JUPITER FELFEDEZÉSE
UJJLENYOMAT A MARSON

**LOVAS
ROGER
OLDIE
WISWELL
JÁVORSZKI
STEVENSON**

**NAOMI
Kritzer
Varga
CSABA BÉLA**

386

Előfizetőknek
**CSAK
1490 Ft!**

50 éve

A FANTASZTIKUM LEGJAVA

**EGY BALUL SIKERÜLT KÍSÉRLET TESLA
LABORATÓRIUMÁBAN MÁS VÁGÁNYRA TERELTE
A TÖRTÉNELEM MENETÉT. ÁTKAPCSOLHATUNK-E
EGY MÁSIK MAGYARORSZÁGRA, VAGY MOST MÁR
MINDEN ÖRÖKRE ÍGY MARAD?**

RENDELD MEG ITT: WWW.GALAKTIKABOLT.HU

Köszöntő

Valamelyik korai Galaktikában olvastam először Asimovot. Aztán még háromszor. Ugyanazt, egymás után. A letaglózó élmény hatására vettem kezembe az *Alapítványt*, és ezzel a kérdés végleg el is dőlt. Azóta is képtelen vagyok szabadulni az érzéstől, hogy a jövő a legérdekesebb dolog, amiről gondolkodni érdemes.

Talán tizenhét-tizennyolc éves lehettem, mikor fölött hoztam az egyik barátom, és megdöbbenve nézte a polcomon sorakozó Galaktikákat és Kozmosz-könyveket.

- Ezeket mi a fenének gyűjtöd? – kérdezte.
- Nem gyűjtöm – feleltem. – Csak olvasom.
- Ez most komoly?!

Ma is magam előtt látom a döbbséget arcát.

Később elgondolkodtam a kérdésén, és rájöttem, hogy amit feleltem, nem egészen igaz. Kifejezetten jólesett a közelemben tudni azokat

a könyveket, amiket szerettem, és ez nemcsak a science fictionre vonatkozott. Most is itt állnak a polcomon, pedig ma már többnyire e-könyveket olvasok. Vajon mi ez, ha nem gyűjtőszendély? Aztán mégiscsak arra jutottam, hogy nem az. Nem az, hanem valami sokkal rosszabb.

Ha belépek egy nappaliba, és ott van könyvespolc (már az is finoman informál, ha nincs), első dolgom megnézni, milyen könyveket látok rajta. Sokkal többet mond ez a tulajdonosukról, mint bármilyen életrajz. Lehet, hogy én is ezért őrök ennyi science fictiont a polcomon? Hogy aki belép, rögtön lássa, *kivel áll szemben?* Ha így van, ha nem, ezt nem vagyok hajlandó elismerni. Mégiscsak valamiféle sznobériának tűnik (még ha nagyon furcsa sznobériának is), és az ilyesmit nem szívesen vállalja fel az ember.

Aztán az is eszembe jutott, hogy nem csak az én szempontom létezik. Ha ugyanis egy folyóirat ötven év távolságból be tudja kategorizálni a tulajdonosát, az bizony jelent valamit.

A Galaktika öt évtizede fogalom. A *science fiction* szinonímája. Ami azok számára is nyilvánvaló, akik a hátuk közepére kívánják a műfajt. És ez nem akármilyen teljesítmény.

Ezért mindazok nevében, akik számára egy filmnek már akkor nyert ügye van, ha legalább egy űrhajó szerepel benne:

Boldog születésnapot, Galaktika!

Erdész Róbert

rockzenész

a Solaris együttes vezetője

Alapítva: 1972-ben

Tiszteletbeli főszerkesztő: **Kuczka Péter**

Főszerkesztő: **Dr. Mund Katalin**

Lapigazgató: **Burger István**

Irodalmi szerkesztő: **Németh Attila**

(irodalom@galaktika.hu)

Tudományos szerkesztő: **Kovács „Tücsi” Mihály**

(tudomany@galaktika.hu)

Olvasószerkesztő: **Athén Melitta, Kasza Magdolna**

Kommunikáció: **Somogyi Réka**

tel.: 06-70/944-8181 (kommunikacio@galaktika.hu)

Terjesztés: **Szabó Livia**

(terjesztes@galaktika.hu)

Szerkesztőségvezető: **Polonkai Tamás**

(szerkesztoseg@galaktika.hu)

Kreatív igazgató: **Varga Balázs**

A borító **Alex Chen (Egyesült Államok)** munkája:

alexkineticflow.artstation.com

A TANÁCSADÓ TESTÜLET TAGJAI

Dr. Lukács Béla fizikus, a KFKI Részecske- és Magfizikai Kutatóintézet-ének tudományos tanácsadója

Dr. Juhász Árpád geológus, a TV2 tanácsadója

Dr. Almár Iván csillagász, űrkutató, a Nemzetközi Asztronautikai Akadémia SETI munkacsoportjának tagja, a nemzetközi SETI bizottság korábbi alelnöke

Réz András esztéta

S. Sárdi Margit irodalomtörténész, egyetemi docens, a Magyar Scifitörténeti Társaság elnöke

Alföldi István ex-ügyvezető igazgató, Neumann János Számítógéptudományi Társaság

Szabó György médiaszakértő (ex-elnök-vezérigazgató –Sanoma)

Juhász György tartalommarketing-szakértő

Szerkesztőség: **1024 Bp., Fény u. 2.**

Tel: 06-1/457-02-50, Nyitva: H–P 10–16 óra között

Kiadó: Metropolis Media Group Kft.

Felelős kiadó: a Kft. ügyvezető igazgatója

Terjeszti országosan a Lapker Rt.

Nyomdai előállítás: Gelbert Eco Print • www.gelberteco.hu

Előfizethető: kedvezményesen egy évre (12 szám, Platinakártyával, partneri kedvezményekkel) **17 880 Ft (1490 Ft/hó)** • csoportos beszedési megbízással: **1490 Ft/hó** • Galaktika XL (12 Galaktika XL, Gyémántkártyával, partneri kedvezményekkel): **29 880 Ft/év (2490 Ft/hó)** • csoportos beszedési megbízással: **2490 Ft/hó** • partnereinknél a digitális Galaktika **1200 forint/db**

Az előfizetés teljesíthető átutalással: **K&H Bank Zrt.**

10403181–50526767–88671008 vagy rózsaszín postautalványon

a **Metropolis Media Group Kft, 1535 Bp. Pf. 746.** címre.

A megjegyzés rovatba kérjük beírni

a kedvezményezett nevét és postázási címét.

Kanadában és az Egyesült Államokban előfizethető

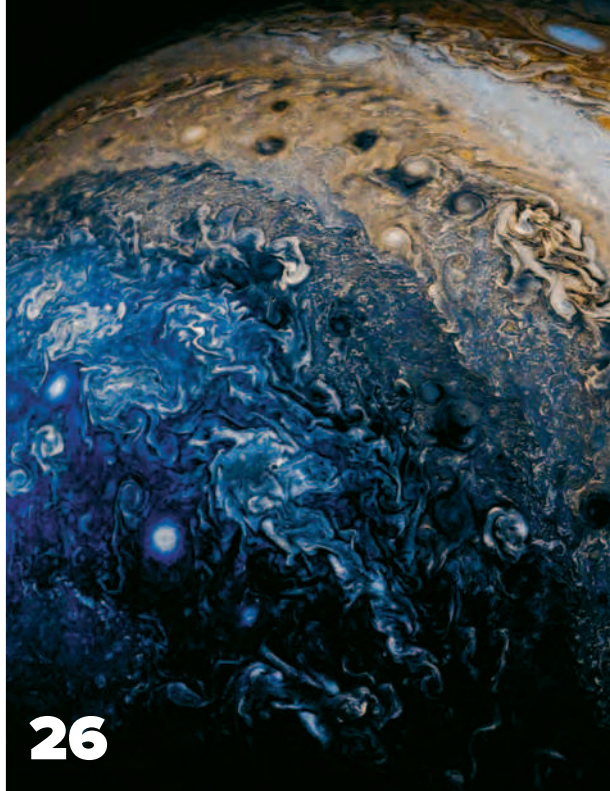
a **Pannonia Könyvesboltban.**

www.pannonia.ca • e-mail: **info@pannonia.ca**

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza!

HU-ISSN 0133-2430

Támogatóink:

26

64

56

48**36****NOVELLÁK**

- 6 Naomi Kritzer:** Szörnyeteg
- 30 Lovas Lajos:** Pongó felszabadul
- 40 Frank Roger:** A hasadékon át... meg át
- 50 Varga Csaba Béla:** Gyomor kell hozzá
- 58 Henry Lion Oldie:** A cél szentesíti az eszközt
- 68 John Wiswell:** Nyolc bit szabadság
- 77 Jávorszki András:** Alfa
- 98 Robert Louis Stevenson:** A Hangok szigete

CIKKEK

- 24 A Jupiter felfedezése**
- 36 Videodrón**
- 38 Világűrt jelentő deszkák**
- 46 A szférák zenéje**
- 48 Intelligens dizájn**
- 56 Obszervatórium**
- 64 Zöld jövő**
- 66 Kő kövön**
- 76 Kapcsolatfelvétel**
- 90 Képregény a Galaktikában**

GALAKTIKA XL

115 R. J. Hendon: Nightingale

201 R. J. Hendon-életrajz

Furesa lény az élet hajnalán

A paleontológusok nemrégiben jelentették be, hogy egy „kivételesen jó állapotban fennmaradt” ősi állatot találtak a kanadai Ontario déli részén lévő Simcoe-tó keleti partja közelében, egy olyan kőbányában, amely annyira gazdag tengeri fossziliákban, hogy a tudósok a területet „paleo Pompeji”-nek nevezték el.

A Tomlinsonus dimitrii névre keresztelt faj, amelyet a példány képvisel, az ízeltlábúak egy kihalt csoportjába tartozik, amely körülbelül 450 millió évvel ezelőtt, az ordóvícium idején élt – számolt be a Livescience. Ez a faj azonban teljes egészében lágy testű, ami még inkább megdöbbentővé teszi a felfedezést.

Az alig egy mutatóujnyi hosszúságú, egy tenyérben elférő példány díszes fejpajzsot hordott, amelyen két ívelt, tollszerű tüskével borított szarvat viselt. Az állat szegmentált teste hasonlít más ízeltlábúakéra, például rovarokéra és pókokéra, s többféle szegmentált végtagot tartalmaz.

A fej alatt van egy különleges, rendkívül hosszú végtagpár, a végeken lábszerű nyúlványokkal, amelyet valószínűleg arra használt, hogy a tengerfenéken gólyalábakon közlekedjen. Úgy tűnik, hogy vak is volt, mivel egyáltalán nem rendelkezett szemekkel.

A KUJJANGI repülőtéren senki sem beszél angolul. A telefonomon ott a UTranslator app, és mielőtt elindultam, a kollégám, Jeanine azt mondta, ő elégedett volt vele. Bár azt is mondta, neki sosem okozott gondot Kínában fogni valakit, aki beszél angolul. És ő mindig csak Sanghajba vagy Pekingbe utazott.

– Én Kujcsou tartományba megyek – mondtam neki.

– Hogy hova? – kérdezett vissza, miközben elővette a telefonját, hogy megkeresse a térképen.

– Olyan, mint Kína Oklahomája. – Nagyjából déli, vidéki, isten háta mögötti, szegény. Nem olyan hely, ahova túl sok külföldi turista jár.

A poggyászkiaadónál egy sárga labrador szimatolja a bőröndöket, jókedvűen járkal fel-alá a csarnokban kígyózó futószalag mellett. Nagyon elégedett magával, én viszont meghökkenek, amikor felugrik a szalagra, és letelepszik egy bőrönd mellé, ami általában annak a jele, hogy talált valamit. Körbenézek, és eltűnődöm, lesz-e letartóztatás. De senki sem tűnik nyugtalanának. És senki sem megy a csomagért; nem sokkal később, ahogy elhalad előttem, észreveszem, hogy a kerekeit becsomagolták, és nincs fogantyúja. A bőrönd csak csali, vég nélkül köröz a teremben, hogy a kutya olyan napokon is foghasson valamit, ha sehol egy csempész. Eltűnődöm, vajon mi lehet benne.

Az én csomagomra nem reagál a kutya. Nincs rá okom, de megkönnyebbülök.

Kujjangban a UTranslator által generált mondatokra a helyiek csak zavartan pislognak, hacsak nem egyszavas kérdésekkel próbálkozom. A „Mosdó?” kérdésre útba igazítanak. Az „Újság?” egy újságos standhoz vezet. A lapok persze mind kínaiul vannak, és azt sem tudom megállapítani, melyikben lesznek pekingi és

HUGO
díjra jelölt
novella

LOCUS
közönségszerző

HUGO
díjas szerző

*Meddig mehetünk
el, ha az ember
tökéletesítése a cél?
Mennyit ér meg,
ha eltűnhetnek a
betegségek?*

Naomi Kritzer

SZÖRNYETEG

sanghaji hírek, és melyikben helyi tudósítások. Találomra veszek kettőt.

A „Hol találok kocsit, ami elvisz Tancsajba?” kérdéssel nem sokra megyek, a „Taxi?” már segít eltalálni a megfelelő helyre. Egy darabig el-tart, mire sikerül megértetnem a sofőrrel, hogy tényleg el akarok menni egészen Tancsajig (az út két és fél óra), de végül csak elindulunk.

A repülőn nem aludtam jól, ezt nagyon szeretném a kocsiban pótolni, de túlságosan is fel vagyok spannolva. Bámulom a széles, sima országutat, amely átvág hegyeken, völgyeken, hidakon, próbálok meg-megpillantani Kínát a szalagkorláton túl, de alig fogok fel valamit.

Az újságoktól egyetlen kérdésre keresem a választ: vannak-e újabb holttestek? A telefont az írásjelek fölé tartom, lassan végighúzom a szalagcímelek fölött: kereskedelmi egyezmények, egy vonatbaleset, egy rettentő öreg egyiptejű ikerpár, akik most ünnepelték a születésnapjukat.

– Miért mész Kujcsouba? – kérdezte Jeanine még otthon.

– Mert még nem járt ott egyetlen ismerősöm sem. – Ez persze hazugság volt. Andrew-t jöttem megkeresni.

Andrew-t második gimiben ismertem meg.

Kocka voltam, ami az 1980-as években a menőnek épp az ellentéte volt (szemben a mai helyzettel, mert most egyszerűen egy variációja). Felsőben folyton mindenki piszkált, amiért jobban szerettem a könyveket, mint az embereket, és a mackónadrágot, mint a farmert. Ha megálltam inni egy ivókútnál a folyosón, az osztálytársaim mindig lerántották a gatyámat; a felnőttek váltig állították, hogy ha nem törődöm velük és nem fakadok mindig sírva, majd abbahagyják. Gimiben aztán megadtam magam, és farmert húztam, még ha utáltam is, ahogy az öv az oldalamba vág, amikor leülök.

Elsőben ebédszünetben mindig egy csapat lánnyal együtt ettem, akiket a barátaimnak neveztem, mert felsőben kábé elviseltek. Hétfévente néha a plázában lógtunk, ahol ők jobbra-balra ájuldoztak a különböző „csini” ruháktól, miközben én szorongva tapogattam a szűrős anyagokat, és úgy tettem, mintha azt kívánám, bár inkább pénzt adna anyám ahelyett, hogy mindig megveszi nekem ugyanazokat az egyforma garbókat, amikről tudja, puha bennük a címke, ezért hajlandó leszek felvenni őket.

Andrew-val egy csoportba jártam kémiára meg matekra, és feltűnt neki, a napom nagy részét azzal töltöm, hogy a pad alatt olvasok. Egy idő után elkezdte minden reggel megkérdezni, ma mit hoztam. Eleinte nem tudtam, őszinte kíváncsiságot hallok-e a hangjában, vagy azt a fajta színlelt érdeklődést, amit a többi gyerek néha közvetlen az előtt mutatott, hogy kibújt volna belőle a szemétláda. Miután az eset többször is megismétlődött, és Andrew egyszer sem kapta ki a kezemből a könyvet, hogy megtörölje benne a taknyos orrát, vagy ilyesmi, lassan engedtem a bizalmatlanságomból. A könyveim mind SF-ek voltak, és mind a helyi könyvtárból származtak, ami többnyire Isaac Asimovot jelentett, Piers Anthonyt vagy a régebbi Anne McCaffreyket.

– Olvasd el ezt! – mondta Andrew egy nap, és a kezembe nyomott egy puhafedeles könyvet. – Az enyém. Ne törd meg a gerincét! Tetszeni fog.

A *Neurománc* volt az William Gibsontól. Másnap mellé ültem ebédkor.

Tancsaj a Wanda cégcsoport által üzemeltetett turistafalu, és talán az egyik legfurább hely, ahol valaha jártam.

Ránézésre minden takaros és régi körülöttem, pedig az egész valójában alig pár éve épült, hogy bemutassa a helyi kultúrákat, és a

körzetbe csalogassa a turistákat. A helyiek abból élnek, hogy népviseletben járják az utcákat, közben népi hangszereken játszanak, és népi kézműves termékeket árulnak. Kicsit olyan az egész, mint egy reneszánsz fesztivál.

A népviseletbe öltözött nők jó része ezüst fejfedőt hord, a tetején törékeny, ezüst pillangókkal, a szemük előtt csilingelő ezüstrojtokkal. A többiek hosszú hajat viselnek, amit egész magasra tornyoznak, és ezüst ékszerekkel, valamint óriási virágokkal díszítenek. A kabátjukon és a szoknyájukon csodaszép hímzés, a derekukon ezüst öv, a nyakukban ezüst nyaklánc: mintha valaki félbevágott volna egy kerek lemezt, és félhold alakúra kapálta volna. Ha csak megmoccannak, mindenük csilingel. Eltűnődöm, vajon milyen nehéz a sok fém ékszer, a ruha kényelmetlen-e, mennyi ebből a kötelező, és mennyi a maguk választása.

A bolti eladók férfiak és nők vegyesen; ők többnyire hétköznapi ruhát hordanak, habár néhánynak fel van tornyozva a haja, benne kisebb díszekkel. Nem tudnám megmondani, hogy a boltokban vásárló turisták Kína vagy csak Kujcsou más tájairól érkeztek-e.

A UTranslate itt sem ér többet, mint a repülőtéren. Szerencsére a hotel angolul is ki van írva a bejárat fölött, és a „Szoba?” elég könnyen érthető.

Tudom, hogy ma nem találom meg Andrew-t. Ehhez idő kell. Ma annyi a dolgom, hogy bejelentkezem a szállodába, *nem* fekszem le szunyókálni, és igyekszem túltenni magam az időeltolódáson. Mindez sokkal egyszerűbb lenne, ha kora este érkezem, nem pedig dél előtt. A bőröndömet eltökélten az ágy közepére teszem ahelyett, hogy én feküdnék oda, és elmegyek sétálni.

Az utca végén van egy tér, ahol három fiatal nő egy asztal mellett ivótülkökből és kicsi csészékből kínál valamit, amiről biztosra veszem,

hogy magas alkoholtartalmú ital. Ketten ezüst fejfedőt viselnek, a harmadiknak díszek vannak a hajában. Integetnek a turistáknak, hogy lépjenek közelebb, és megitatják őket a túlkökből. A tömeg gyorsan a sor elejére taszigál, az egyik nő pedig mosolyogva, énekelve önti az italt a számba.

Sok embert lehet így megmérgezni, gondolom magamban, miközben engedelmesen nyelem az italt, és eltűnődöm, miféle ember vagyok, hogy ez egyáltalán az eszembe jut. A szesz erős, és reménykedem, hogy nem udvariasság abbahagyni az ivást. Amikor elhúzom a fejem, a hölgyek tovább mosolyognak, vagyis ha nevetlennek tartanak, akkor is túl udvariasak ahhoz, hogy megszóljanak.

Szeretek új ismeretségeket kötni, ötlük az eszembe az egyik régi mantra, amit annak idején ismételtetnem kellett, mikor terápiára jártam.

– Sie-sie – mondom; ez az egyetlen szó, amit tudok kínaiul: „köszönöm”.

– Köszönöm – mondtam, mikor visszaadtam Andrew-nak a könyvet. – Szuper volt. – Én is elhoztam az egyik saját kedvencemet, hogy kölcsönadjam neki; ezt megvettem, nem csak a könyvtárból kölcsönöztem ki. A *Csillagdagály* volt az.

– Ha használnál könyvjelzőt, és nem simán csak lefordítanád a könyveidet, sokkal tovább bírják – mondta később, mikor végzett vele.

– Néha behajtom a lapok sarkát – feleltem erre.

– Tudsz róla, hogy egy igazi szörnyeteg vagy?

– Az én könyvem! Annyi sarkát hajtom be, amennyit akarom! – Néha azért hajtottam be egy-egy oldal sarkát, hogy könnyen megtaláljak hozzá, és újraolvashassam. Azt nem árultam el Andrewnak, hogy ezt olykor *könyvtári könyvekkel* is megteszem. De csak a régi

könyvtári könyvekkel... főleg antológiákkal, az alsó polcra. Soha nem az új könyvekkel.

Andrew-nak volt barátnője, egy gót csaj, akit Nadine-nak hívtak; másik suliba járt, és egész csomó kocka barátja volt. Hirtelen lett mit csinálnom hétfévente, és mikor a *Star Trek IV* kijött, volt kivel megnézni. Mivel egyikünket se vetett föl a pénz, a szabadidőnket többnyire helyi parkokban töltöttük, vagy azoknak a nappalijában, akiknek a szülei nem sokat voltak otthon. Az, hogy hirtelen egész baráti társaságom lett, megdöbbentő újdonságként hatott a számomra. Korábbi barátaim legfeljebb elviselték, hogy fura vagyok. Azelőtt sose voltak olyan barátaim, akik *velem együtt* voltak furák.

A csoportban Andrew volt a legközelebbi barátom; gyakran adott kölcsön könyveket és képregényeket, vagy ajánlott filmeket. A *nyolcadik utas a halált* azért vettem ki a tékából, mert annyit áradozott róla. Ahogy a *Szárnyas fejtánc* is. Nagyon okos volt, de lusta, és azért szedett be olyan ócska jegyeket, mert nem akart tanulni.

– A gimi értelmetlen – mondta mindig. – Már mindent tudok, amit tanítanak. Az egyetemen majd lesz nekem való tananyag is.

A csoportban gyakoriak voltak a szerelmek és a szakítások: ketten összejöttek, pár hétig fogták egymás kezét (vagy smároltak, mi pedig kiabáltunk velük, hogy menjenek szobára), aztán békésen szétmentek.

Amikor Andrew-val szakítottak, Nadine eltűnt a csoportból.

Pár hónappal később egy étkezdében futottam össze vele, ahol pincérszolgálatot látott. Egyedül voltam egy halom könyvvel és 10 dollárral, amit a korlátlan kávéra és egy nagy adag sült krumplira szántam.

– Nadine! – köszöntem rá vidáman, amikor odajött az asztalomhoz. – Ezer éve nem láttalak!

– Á, szia – felelte, és halványan elmosolyodott. – Ja, asszem, rég találkoztunk.

– Hogy vagy? Hiányoztál.

– Igazán? Őm, oké. – Elővette a jegyzet-tömbjét. – Az a helyzet, hogy dolgozom, szóval... tudod már, mit kérsz?

Leadtam a rendelésemet, és hagytam, hogy elvigye az étlapot; közben igyekeztem szabadulni a megbántottságtól. Ő dolgozik, én vásárló vagyok; nem akartam zavarni. Kiterítettem magam elé a spanyol szókártyáimat, és ezekkel foglalkoztam, miközben egyesével a ketchupba mártogattam a sült krumplit, a hosszabb szálakat megfordítva, hogy a harapott felük ne érjen a szószba, pedig más nem volt az asztalnál. Nadine kétszer is visszajött hozzám kávéval és vízzel, de nem nézett a szemembe. Aztán egyszer csak megtorpant, a bögrémmel a kezében, és megkérdezte:

– Még mindig együtt lógsz Andrew-val?

– Ja – feleltem kissé tétován. Andrew-nak új barátnője volt. Vajon féltékeny rá? Erről lenne szó? Nem *velem* jár. Én nem *úgy* szeretem.

– Tudtad, hogy van egy döglött nyúl a fagyasztójában? Vagy legalábbis volt. Fel akarta boncolni.

Nadine nyilván választ várt, de engem főleg az foglalkoztatott, hogy ezt most úgy érti, Andrew *megölt* egy nyulat, vagy talált egyet döglötten, mert... Mármint, bioszon vágunk már fel állatokat. Azok persze egy kereskedésből jöttek, nem csak úgy az utcáról, de... Nem tudtam, mennyire kéne zavarjon ez a dolog.

– És azt akarta, hogy nézzem – tette hozzá Nadine.

– Uhh – feleltem együttérzően.

– Folyton arról beszélt, mindenről tudni akarja, hogy néz ki belülről. *Mindenről*. Én csak... Nem is tudom, Cecily. Légy óvatos, asszem.

– Ezért tűntél el?

Válasz helyett csak nézett rám, de nem értettem, mit akar mondani vele. Hogy szánlamas vagyok? Vagy hogy elege van belőlem?

– Ja, Cecily – mondta végül fahangon. – Ezért tűntem el. Kérsz még valamit, vagy hozzam a számlát?

Eredetileg szerettem volna még egy szelet pitét, de volt valami Nadine nézésében, ami nyugtalanított. Úgy döntöttem, inkább elmegyek.

– A számlát. Kösz.

A pénzzel a kasszához ment, aztán visszajött az apróval.

– Tartsd meg! – mondtam.

– Kösz – felelte, és eltette a pénzt a kötetnyébe. Aztán csak állt ott, az ajkát harapdálva, és egyre engem bámult. – Ne maradj egyedül vele! – bökte ki aztán, mikor elkezdtem összeszedni a könyveimet.

– Miért?

– Nem akarsz vele kettesben maradni. Hidd el!

Már százszor voltam vele kettesben, és sohasem történt semmi baj.

– Oké – feleltem; nem akartam veszekedni.

– Kösz.

Nem szóltam Andrew-nak a találkozásról. Amikor legközelebb sült krumplira és kávéra vágytam, meg egy boksza, ahova bevacokolhatok leckét írni az egyetem környékén, másik étkezdét választottam.

Amikor a tancsaji éttermekben rendelek, csak rámutatok a dolgokra, amiket a többi vendég eszik. Egyszer egész halat eszem roston sütve, gazdag szószban; egyszer padlizsánt darált sertéshússal, piros csiliolajjal; többször valami zöld színű zöldséget, ami a tarlórépa zöldjére emlékeztet, de mintha virágkezdeményei lennének.

Több tucat zöldség van, ami ugyanattól a növénytől, a *Brassica oleraceától* származik; a virágokra szelektálva hoztuk létre a brok-

kolit, a hajtásokra a kelbimbót, a levelekre a káposztát, a gumóra a karalábét. Ha ez a brokkoli kínai változata, ami valószínűnek tűnik, akkor ugyanannak a növénynek van még egy kultivarja. Eltűnődöm, hagyományos nemesítéssel mennyi időbe telik, mire a *B. oleracea*-ból fodros kel lesz. Pálcikával eszem, és elgondolkodom, milyen lépéseken mennék végig, ha egy nap alatt, génszerkesztéssel akarnék a fodros kelből karfiolt csinálni. Levél, virág, szín, gyökérzet... Eltűnődöm, mi mindenről feledkeznek meg, és vajon mi lenne az eredmény. Nem jut eszembe a *B. oleracea* egyetlen olyan új kultivarja sem, amit a génszerkesztésnek köszönhetnénk – lehet, hogy mert mire idáig jutottunk, már kineveltünk minden olyan variációt, ami bárki szemében jó ötletnek tűnt.

Mindig is foglalkozunk ilyesmivel, suttozja egy árny a fejemben. Elhessegetem magamtól a gondolatot.

Ha a hotelban eszem, mindig ugyanaz a pincérnő szolgál ki; nem azért, mert olyan jól tud angolul, de valamivel kevésbé könnyen jön zavarba egy kínaiul nem beszélő vendég láttán.

– Hozzon bármit, amiről úgy gondolja, ízleni fog – mondom neki. – Nem vagyok válogatós. – Ebbe a UTranslate beletörök, úgyhogy azzal próbálkozom, hogy „bármi”, és hogy „válassz nekem”, közben pedig szélesen gesztikulálok.

Levest hoz: piros lében haldarabok és paradicsomkarikák.

– Tökéletes – mondom, és visszamosolyog rám; nyilván elégedett a reakciómmal. Egy kicsit később egy pohár fekete teát tesz elém. Az

**E-KÖNYVEK 1000 FT KEDVEZMÉNNYEL
A GALAKTIKABOLTON**

WWW.GALAKTIKABOLT.HU

ültetvény a közelben van valahol, és a levelek úgy bomlanak ki a vízben, mint azok a játékkapszulák, amiket ha vízbe teszel, megnőnek, és zsiráf alakú szivacs lesz belőlük.

A turistafaluban van egy színház, ahol naponta előadják az aranyfácán-lány legendáját. Úgy fest, ez egy közismert helyi történet. A színház előtt egy éppen átváltozó nőalak szobra áll, egy közeli hegyen pedig egy arany színű madár fémszobra. Az aranyfácánok hímje valóban nagyon látványos, a tolla az arany és a vörös színeiben játszik. A nőstényeké unalmas barna, mint a legtöbb lánymadaré.

Jegyet váltok az előadásra. Integtetnek, hogy várják, és vagy öt percig keresik az angol nyelvű műsorfüzetet, amiben van egy összefoglaló arról, mit fogok látni.

Itt az épületekben többnyire nincs fűtés, és a színházban ugyanolyan hideg van, mint mindenütt másutt. A kartámlákon viszont van egy praktikus kis műanyag kopogtatófele, amivel kesztyűben is kifejezhetem a tetszésemet.

A színpad két oldalán és a hátsó részén beépített kivetítők vannak, amiket az előadás egy részében is használnak. Sok a tánc és az ének, bábozás, füsteffektek. A történetben az emberek vesztesre állnak a háborúban, elmenekülnek, átkelnek egy széles folyón, és letelepednek valahol, ahol biztonságban vannak, de nincs mit enniük. Van egy gyönyörű esküvő, aztán a férfi és a nő elindulnak megkeresni a varázsfát, amin minden ismert növény magja megterem.

Ebben a rendezésben a fa ezüstből van, és az itteni nők fejfedőjére emlékeztet; nem tudom, hogy melyik szimbolizálja melyiket, mert a műsorfüzetből nem derül ki. A férfi és a nő megtalálják a fát, és kiderül, hogy az egyikük megkaphatja a magokat, de a másiknak fel kell áldoznia magát.

Mindketten vállalkoznak az áldozat szerepére, a férfit azonban félrelökik, és az asszony

áldozata lesz elfogadva. A nő felmegy egy emelvényre, majd felemeli a két karját, amely két szárnyává változik; a fények, a videó és a drótok összjátékának köszönhetően a nő a színdarab erejéig aranyfácánná változik, bár sokkal inkább hasonlít fönixmadárra. A férfi, akiről egy időre megfeledkeztünk, ismét reflektorfénybe kerül, amikor a nő elrepül, és a szárnyak keltette szélben hátrahőköl. Sírva elveszi a magokat, és visszatér a népéhez.

Azon kapom magam, hogy töröm a fejem, hogyan lehet egy emberi nőt aranyfácánná változtatni génszerkesztéssel, és elrángatom a gondolataimat ettől az örvénytől. Az előadás után keresek inkább egy boltot a faluban, ahol árulnak újságokat, veszek még egy köteggel, és visszaviszem őket a szobámba, ahol kiterítem mindet az ágyra, hogy hírekre és holttestekre vadászjak bennük. Ezúttal van kapás, de ez egy helyi gyilkosság-öngyilkosság Hszianban, és nem tűnik különösebben rejtélyesnek. Eltűnődöm, mi mindenről maradok le csak azért, mert a UTranslate ilyen csökönyös.

Az újságok böngészése feszültté tesz, mert a munka egyszerre passzív és időigényes. Az egész kirándulás ilyen: passzív és időigényes, ideges vagyok és nem tudom, mit tegyek. Olyan nagyon határozottan állították, hogy Andrew megkeres, ha idejövök. Én egyre kevésbé hiszem, hogy igazuk volt.

Amikor még egyszer utoljára ránézek az e-mailemre lefekvés előtt, találok egy levelet egy titokzatos címről. „Mint a történetben, néha áldozatot kell hozni, Cecily, ha azt akarjuk, hogy mindenki más életben maradjon.”

Rögtön visszaírok:

– Hol vagy?

– Andrew? Andrew!

Andrew-éknál voltunk, a nappaliban, egy James Bond-filmet néztünk. Tudom, hogy az egyik James Bond-film volt az, de már nem

emlékszem, melyik. Az anyja berontott, és hargosan elzárta a tévét.

– Hármas? – rikoltotta. – Hármas *alá*?

– Asszem, megtalálta a bizimet – vetette oda Andrew, miközben kibámult az ablakon, nem nézve se rám, sem az anyjára.

– Ha legalább a *házidat* megcsinálnád és beadnád...

– Már mindent tudok, ami a háziban van. Negyven tők egyforma egyenletet kéne megoldanom, én meg belehalok az unalomba.

– Sajnálom, hogy a tanulmányaid nem kötik le az érdeklődésedet – kiabálta az anyja. – Az én munkám sem *száz százalékban* intellektuálisan stimuláló, de ha úgy döntenék, hogy nem megyek be az unalmas értekezletre, *kirúgnának!*

Andrew családja kínai volt, de már sok nemzedék óta Amerikában éltek. Az anyjára gyakran mondta, hogy sulimániás sárkánylady. Ugyan általában Andrew oldalán álltam, tudtam, hogy ebben nincs igazsága. Ha a suliról volt szó, az ő anyukája pont ugyanolyan volt, mint az enyém. Az enyémenek is elszállt az agya, amikor felsőben hagytam leromlani a jegyeimet. (Csak be akartam illeszkedni. Nem sikerült.)

– Mi kell ahhoz, hogy végre rendesen kiaknázd a tehetségedet? – kérdezte az anyja. – Vagy legalább nagyjából? Hozzávetőlegesen?

– Talán hogy az órák ne legyenek annyira uncsik – suttozta Andrew. – Haza kell kísérnem Cecilyt. Nemsokára jövök.

Felnyaláboltam a kabátomat, Andrew pedig kislisszolt utánam.

– Bocsi – mondtam bárgyún, ahogy a házunk felé ballagtunk, hat saroknyira.

– Nincs miért bocsánatot kérned – felelte.

– Anya már csak ilyen. Sose leszek az a gyerek, akire vágyott.

Elgondolkodtam e séta közben, hogy vajon *én* az a gyerek vagyok-e, akire a szüleim vágy-

tak. Azon a nyáron, amikor tízéves lettem, apám megpróbálta elérni, hogy megtanuljak teniszezni. Hétfévente elvitt a tenispályára, és beíratott egy tanfolyamra. Minden órára elmentem, suhogtattam az ütőt, gyakoroltam apámmal – és ugyanolyan pocsek teniszező maradtam, mint az első nap voltam. A nyár végén apa engedte, hogy abbahagyjam. Vajon jobban örült volna egy olyan gyereknek, akinek jól megy a tenisz? Valószínűleg, azt hiszem. De ő nem kiabált velem miatta. Csak elajándékozta az ütőmet, és többet nem hozta szóba a dolgot.

Lehet, hogy az anyám jobban örült volna egy olyan lánynak, aki szereti a kényelmetlen, csinos ruhákat. Amikor kicsi voltam, gyakran vett nekem olyan ruhákat, amik merev, ropogós anyagból készültek, csipkésítéssel. Emlékszem egy óriási veszekedésre: nyolc éves voltam, és azt akarta, öltözzek ki egy családi esküvőre. Azt ígérte, lesz torta és Shirley Temple koktél a gyerekeknek, amivel elcsalogatott egészen a kocsiig; mikor sírva fakadtam, és megkértem, hogy menjünk haza, mert a varrás annyira viszket, esküdzött, hogy ha nem veszek róla tudomást, majd elmúlik. Ez persze hazugság volt, csakúgy, mint az osztálytársaim szemétkedése esetében. Amikor a diplomához értünk, zokogva leültem az egyik széles lépcsőfokra a főkapu előtt, és nem voltam hajlandó bemenni. Végül apám hazavitt.

Nagyjából félúton Andrew-ék és a mi házuk között volt egy park, egy fura, kicsi, régi kőfejtő, benne egy kőkörrel, amit „beszélő körnek” hívtak, és ami kifejezetten alkalmasnak tűnt kültéri megbeszélésekre vagy éppen kecskék feláldozására, ugyanis a közepén állt egy nagy kő. Leültünk a kör alacsony kőfalára. Andrew rágyújtott egy kretek cigire¹, ami az anyját még jobban kiakasztotta volna, mint a jegyei. ➔